

Zaštita od nasilja u Njemačkoj

Savjetnik za muškarce – izbjeglice i tek doseljene muškarce

Podržano od strane:

Die Beauftragte der Bundesregierung
für Migration, Flüchtlinge und
Integration

**Ethno-
Medizinisches
Zentrum e.V.**

Impressum

Gewaltschutz in Deutschland – Ratgeber für geflüchtete und neuzugewanderte Männer

Herausgeber:

Ethno-Medizinisches Zentrum e.V.
Königstraße 6, 30175 Hannover

Konzeption, Inhalt, Erstellung:

Duale Hochschule Baden-Württemberg Villingen-Schwenningen (DHBW)
– Institut für Transkulturelle Gesundheitsforschung
Ethno-Medizinisches Zentrum e.V. (EMZ e.V.)
– MiMi Integrationslabor Berlin (MiMi Lab)

Förderung: Beauftragte der Bundesregierung für Migration, Flüchtlinge und Integration

Projektleitung: Ramazan Salman (EMZ e.V.), Prof. Dr. Dr. Jan İlhan Kizilhan (DHBW)

Redaktion: Prof. Dr. Dr. Jan İlhan Kizilhan, Claudia Klett, Ahmet Kimil, Laura Przybyla, Anne Rosenberg, Ramazan Salman, Andreas Sauter, Silvio Schelle

Layout und Satz: eindruck.net

Übersetzung: Dolmetscherdienst – Ethno-Medizinisches Zentrum e.V.

Bildquellen: Umschlagbild iStock.com/BijoyVerghese

Seite 2: iStock.com/IG_Royal · Seite 8: iStock.com/KatarzynaBialasiewicz

Seite 15: iStock.com/lathuric · Seite 18: iStock.com/tomozina

Seite 27: iStock.com/nanmulti · Seite 30: iStock.com/BrianAJackson

Alle Rechte vorbehalten. Das Werk ist urheberrechtlich geschützt. Jede Verwendung in anderen als den gesetzlich zugelassenen Fällen bedarf deshalb der vorherigen schriftlichen Genehmigung durch den Herausgeber.

Diese Publikation können Sie jederzeit über die Webseiten „www.mimi-gegen-gewalt.de“ oder „www.mimi-bestellportal.de“ in folgenden Sprachen anfordern: Deutsch, Albanisch, Arabisch, Bulgarisch, Dari, Englisch, Farsi, Französisch, Kurdisch (Kurmanci), Paschto, Russisch, Serbisch/Kroatisch/Bosnisch, Türkisch

1. Auflage · Stand: November 2018

Pozdravna riječ

Drage čitateljke i čitaoci/čitateljice i čitatelji,

svaki čovjek ima pravo da živi onako kako on hoće, bez straha i nasilja. Savezni projek(a)t „MiMi-sprečavanje nasilja, sa migrantima za migrante“ („MiMi-Gewaltprävention mit Migranten für Migranten“), koji izdaje ovaj vodič, čvrsto se, svojim radom, zalaže za taj princip.

Projek(a)t jača i obučava muškarce koji su došli kao migranti, da, kao medijatori, mogu prenositi informacije o našim zakonima i pravilima u suživotu, i da na aktivan način doprinose sprečavanju nasilja. Rad medijatora je važan, jer onaj (t)ko je kao izbjeglica ili migrant došao u Njemačku, nalazi se pred nekoliko izazova: nije lako snaći se u novoj zemlji i razumjeti njena pravila i navike. Na prvi pogled, puno toga djeluje neobično, nešto i nerazumljivo. U tim situacijama nastupaju medijatori, objašnjavaju prava i predstavljaju ponude podrške i pomoći. Iz sopstvenog iskustva, medijatori znaju koliko zahtjevan može da bude dolazak u novu sredinu, u nepoznato okruženje. Pogotovu kada, uz to, postoje i traumatična iskustva. Svojim radom, oni daju nemjerljiv doprinos dobrodošlici i životu u Njemačkoj.

Ovaj vodič obuhvata važna pitanja vezana za izbjegavanje nasilja. Na narednim stranicama biće/biti će prikazane pravne osnove i zakoni za zaštitu od nasilja i načini izlaska iz nasilja. Vodič je namijenjen muškarcima izbjeglicama i tek doseljenim muškarcima, kao i svima koji imaju udjela u sprečavanju nasilja, i koji svojim angažovanjem doprinose mirnom suživotu u našoj zemlji, bez nasilja.

Srdačni pozdravi

Annette Widmann-Mauz

Annette Widmann-Mauz,
državna ministarska/ministrica i povjerenica Savezne vlade za migraciju, izbjeglice i integraciju

Sadržaj

Uvod 4

1. Šta/Što je nasilje?..... 6

Koji oblici nasilja među ljudima postoje? | Gdje se vrši nasilje među ljudima? |

Koje posljedice ima nasilje na osobe pogođene nasiljem? | Posljedice za djecu

2. Kada se nešto smatra nasiljem?..... 14

Vrijednosti i norme kao opravdanje za nasilje | Promjena odnosa prema nasilju |

Koji značaj imaju vrijednosti i tradicija kod migracije? | Pravne osnovne i zakoni u Njemačkoj |

Državni monopol na nasilje u Njemačkoj

3. Zašto postoji nasilje? 24

Okvirni uslovi/uvjeti koje postavlja društvo – nasilje i moć | Kakve ideje opravdavaju nasilje? |

Kulturno i religijsko nasilje | Kultura nasilja | Psihološki uzroci nasilnog ponašanja |

Posljedice za počinioca/počinitelja nasilja – da li se razbole ljudi koji koriste nasilje?

4. Izlaz iz nasilja 32

Šta/Što mogu učiniti protiv nasilja? | Gdje da nađem pomoć? | Mogućnosti za savjetovanje |

Psihoterapija | Kursevi/Tečajji za nenasilno vaspitanje/odgoj

Rječnik pojmova 36

Izabrane kontakt adrese 40

Kome je namijenjen ovaj vodič?

Nasilje se javlja u svim zemljama svijeta, doduše u različitim oblicima i situacijama i u različitoj razmjeri. I mogućnosti i postupci zaštite od nasilja razlikuju se od zemlje do zemlje. Ovaj vodič ima za cilj da pomogne u lakšem orijentisanju o pitanjima na temu nasilja u Njemačkoj. On želi da informiše/informira o mogućnostima zaštite i podrške/potpore, kao i o mogućnostima da se prepozna nasilničko ponašanje kod sebe ili drugih i da se ono smanji. Vodič je namijenjen svima koji se interesuju za ovu temu, koji poznaju ljude pogođene nasiljem, bilo kao žrtve ili nasilnike, ili koji žele da se angažuju/angažiraju za međusobno ophođenje uz uvažavanje. Posebna pažnja/Osobita pozornost se posvećuje ophođenju s poštovanjem u partnerskim odnosima i u porodici/obitelji.

Pri tome je ovaj vodič posebno namijenjen muškarcima – izbjeglicama i onima koji su tek doselili u Njemačku.

Muškarci i žene su na različite načine i u različitoj mjeri pogođeni nasiljem i na različite načine ispoljavaju nasilje. Različit je i odnos prema iskustvima s nasiljem i njegovim posljedicama, zbog čega su važne informacije za muškarce i žene. Za žene – izbjeglice i žene koje su tek doselile u Njemačku postoji poseban vodič.

Osim toga, u ovom vodiču se uzimaju u obzir posebne situacije u kojima se nalaze izbjeglice i novi doseljenici, koji su odrasli u zemljama ili društvima u kojima oblici i razmjera nasilja, ali i shvatanje nasilja u partnerskim odnosima i porodici/obitelji, veoma razlikuju od okolnosti u Njemačkoj.

Šta/Što sadrži ovaj vodič?

Prije nego što se kaže nešto o zaštiti od nasilja, važno je da se razjasni šta tačno/što tačno znači nasilje. To je sadržaj poglavlja 1. Nasilje može imati potpuno različite oblike i razmjere. Klasifikacija može pomoći da se razumije šta/što sve spada u nasilje. U skladu s time, nasilje ima i različite posljedice za žrtve. Za zaštitu od nasilja i pomoć kod iskustava sa nasiljem pomaže ako se poznaju moguće posljedice. Ponekad se zdravstvene tegobe nakon nasilja uopšte/uopće ne dovode u vezu s(a) nasiljem. Osim toga, posljedice ilustruju zašto je toliko važno da se spriječi nasilje.

U poglavlju 2 objašnjeno je kada primjena nasilja može biti opravdana, na primjer ako se time štite ljudi. Kada je nasilje opravdano, a kada ne, postoje razlike od zemlje do zemlje. To je povezano sa vrijednostima u određenom društvu, ali i sa oblikom i zakonima u nekom društvu. Mogu postojati i razlike od osobe do osobe o tome šta ne(t)ko smatra normalnim ponašanjem. Za zaštitu od nasilja važno je poznavanje ličnih/osobnih predstava o nasilju, kao i predstava društva u kome živite o tome. Tu spadaju i određena prava i zakoni.

Da bi se razumjelo zašto postoji nasilje među ljudima, važno je sagledati društvene okvire i društvenu raspodjelu moći. O tome se govori u poglavlju 3. Kod sagledavanja pojedinih ljudi, razlog za nasilno djelovanje može biti i psihičko opterećenje i psihička bolest. Zavisno od/ovisno o uzroku i okvirnim uslovima/uvjetima, potrebni su različiti pristupi za smanjenje nasilja.

U poglavlju 4 se opisuje kome žrtve nasilja mogu da se obrate u slučaju nasilja. Navedene su i ustanove za osobe koje vrše nasilje i žele s time prekinuti.

1. Šta/Što je nasilje?

Nasilje je opasnost po zdravlje, a ponekad i po život čovjeka. Zbog toga se Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) i bavi time. U svom „Izvještaju/Izvješću o nasilju i zdravlju u svijetu“ od 2003. ona opisuje nasilje na sljedeći način:

„Namjerna upotreba fizičke* snage ili moći prijetnjom ili akcijom prema samom sebi ili drugim osobama, prema grupi/skupini ljudi ili čitavoj zajednici, što bi moglo rezultirati ili rezultira povredom/ozljedom, smrću, psihičkim posljedicama, nerazvijenošću ili *deprivacijom* (potpuno ili nedovoljno ispunjene psihičke, socijalne ili emotivne potrebe ljudi).“

Dakle, nasilje obuhvata

- štetne oblike ponašanja, koje neka osoba čini sebi samome (na primjer povrijediti samog sebe ili izvršiti samoubistvo/samoubojstvo),
- nasilje koje vrši jedna ili više osoba (na primjer zlostavljanje u porodici/obitelji, napadi od strane nepoznatih osoba ili napadi u školi ili na radnom mjestu),
- primjena sile od strane većih grupa/skupina, kao što je država, *paramilitarne* ili terorističke organizacije, s ciljem ostvarivanja političkih, ekonomskih ili društvenih interesa (na primjer oružani sukob, genocid, kršenje ljudskih prava ili terorizam).

Nasilno ponašanje obuhvata, prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji, ne samo fizičke povrede/ozljede, nego i usmene prijetnje i zastrašivanja. Zajednička karakteristika nasilnog ponašanja jeste da su posljedice štetne ili mogu biti štetne za fizičko ili psihički zdravlje jedne ili više osoba i da mogu dovesti do smrti.

Istovremeno/Istodobno, danas se pod pojmom nasilja uopšteno/općenito podrazumijeva „ograničenje samorealizacije“ neke osobe. To znači da je neka osoba ograničena u odlučivanju o tome kako želi da uredi svoj život. Ovo ograničenje mogu da vrše osobe, ali i određena pravila u ustanovama ili institucijama ili nejednak raspored moći u društvu. Kod dugoročne zaštite od nasilja moraju se, dakle, uzeti u obzir i odnosi u društvu.

U ovom vodiču najprije se govori o nasilju među ljudima, dakle kada nasilje vrši jedna ili više osoba.

* Pojmovi iz rječnika pojmova istaknuti su pisanjem kosim slovima

KOJI OBLICI MEĐULJUDSKOG NASILJA POSTOJE?

Nasilje među ljudima može imati potpuno različite oblike:

- **tjelesno („fizičko“) nasilje**
na primjer: tući, gaziti nogama, napadi svim vrstama predmeta, vući za kosu, šamarati, udarati pesnicom, gušiti, drmusati, povređivati plamenom ili kiselinom,
- **duševno („psihičko“) nasilje**
na primjer: vrijeđati, stalno nekog ispravljati, psovati, ponižavati, ismijavati (i u javnosti), ucjenjivati, prijetiti (na primjer da će učiniti nešto nažao osobi lično/osobno ili da će oduzeti djecu),
- **seksualno nasilje**
na primjer: prisiljavati nekoga na seksualne radnje mimo njegove volje, silovati, primoravati na prostituciju ili na snimanje slika/filmova za vrijeme seksualnih radnji.

Osim toga, naročito/posebno u privatnom okruženju postoje sljedeći oblici nasilja:

- **socijalno nasilje**
na primjer: stalna kontrola, zabrana održavanja kontakata, zabrana pohađanja kursa/tečaja jezika, zabrana napuštanja kuće, primoravanje na *norme* i vrijednosti mimo volje,
- **finansijsko nasilje**
na primjer: stvaranje finansijske zavisnosti/financijske ovisnosti, zabranjivanje zapošljavanja ili školovanje, isključiva kontrola nad raspoloživim novcem.

GDJE SE VRŠI NASILJE MEĐU LJUDIMA?

Nasilje među ljudima može se dešavati na raznim mjestima i u različitim situacijama:

- **u javnosti**
na primjer u autobusu ili tramvaju, u diskoteci,
- **u ustanovama**
na primjer u zajedničkom smještaju, u udruženjima/udrugama, na poslu ili u školi,
- **u kućnom okruženju**
na primjer od strane članova porodice/obitelji, rođaka ili prijatelja,
- ako dolazi do nasilja među odraslim partnerima u vezi ili bivšim partnerima, onda se govori o **„nasilju u kući“**. Ovom vrstom nasilja pogođene su, pretežno, žene.

U Njemačkoj je svaka 4. žena barem jednom u životu bila žrtva nasilja, koje su izvršili partneri ili bivši partneri.

Različite su mogućnosti za sopstvenu zaštitu, zavisno od/ovisno o mjestu. Ako postoji veza ili zavisnost/ovisnost o osobi koja vrši nasilje, na primjer prema nastavniku, pretpostavljenom ili u porodici/obitelji, onda je teže zaštititi se od nasilja nego kada se radi o nepoznatoj osobi.

Osim toga, i posljedice nasilja za osobu koja trpi nasilje su veće. Naročito/posebno su teške posljedice kod nasilja u porodici/obitelji, pošto se nasilje dešava u privatnom prostoru, koji bi, zapravo, trebao da pruža zaštitu. U ovom slučaju nasilje vrše osobe od povjerenja, koje bi, zapravo, trebale biti podrška/potpora i zaštita.

U većini slučajeva, počinioci/počinitelji nasilja su muškarci, a žene su žrtve. Uvijek su nasiljem pogođena i djeca.

KOJE POSLJEDICE IMA NASILJE NA OSOBE POGOĐENE NASILJEM?

Posljedice nasilja mogu biti različite za osobe pogođene njime. S jedne strane, pretrpljeno nasilje je veoma različito. S druge strane, svaka osoba reaguje drugačije. Takođe zavisi/Također ovisi o tome koliku podršku/potporu dobijaju žrtve od svoje porodice/obitelji, prijatelja ili drugih osoba.

Ako osoba može s nekim da priča o pretrpljenom nasilju, i ako dobije razumijevanje zbog toga, na primjer da priča s partnerom/partnericom ili prijateljom/prijateljicom, onda to često pomaže izlječenju.

Nasilje u kući nije privatna stvar, nego krivično/kazneno djelo.

Često nasilje ima posljedice za žrtve u potpuno različitim sferama života. Neke od posljedica su vidljive, druge ostaju nevidljive. Neke posljedice nastupaju odmah nakon što se nasilje desilo, a neke tek mjesecima ili čak godinama poslije. Zato je ponekad teško prepoznati nasilje kao uzrok za ove posljedice.

Posljedice po zdravlje

Česta oštećenja organizma su:

- Lomovi kostiju, oštećenja unutrašnjih/ unutarjih organa, unutrašnja/unutarnja krvarenja, oštećenja mozga (kao posljedica udaraca u glavu ili pada nakon guranja), teško zarastanje rana i ožiljaka (na primjer od posjekotina, opekotina, nagrizanja kiselinom), upale/zapaljenja, oslabljen vid ili sluh.
- Kod silovanja, dakle prisilnog seksualnog odnosa, dodatno: povrede analnog otvora i krvarenje, trajni bolovi kod seksualnog odnosa, upala mokraćne bešike/mjehura i bubrega, (s)polne bolesti i infekcije, neplodnost, poremećaji seksualnih funkcija (kod djevojaka i žena dodatno može doći do spontanih pobačaja, neželjene trudnoće i vaginalnih povreda i krvarenja).

Neke od ovih fizičkih povreda i bolesti mogu se izliječiti. Zbog toga je veoma važno obratiti se ljekaru/liječniku.

Štete po zdravlje usljed nasilja ne pogađaju samo tijelo, nego i dušu ili „*psihu*“.

Česte posljedice po duševno („psihičko“) zdravlje:

- Poremećaj sna, strahovi (panika ili smrtni strah u bezopasnim situacijama, strah od izlaska iz stana ili sobe), glavobolja, mučnina, veliko nepovjerenje prema nepoznatim osobama, *depresija*, velika tuga i očajanje, sramota i osjećaj krivice/krivnje, slike iz prošlosti (ponovno proživljavanje nasilja u mislima), agresija i bijes, zavisnost od droga/ovisnost o drogama ili lijekovima (npr. lijekovima protiv bolova), samoubilačke misli ili pokušaj samoubistva/samoubojstva.

Naročito/Osobito kod seksualnog nasilja javlja se često i sljedeće:

- Gađenje sopstvenog tijela, gađenje na seksualne odnose, izraženo seksualno ponašanje, gubitak seksualnog zadovoljstva do seksualne *disfunkcije*.

Naročito/osobito se psihičke posljedice ne dovode uvijek u vezu s(a) nasiljem, nego se posmatraju kao sopstvena „nedovoljnost“ ili „slabost“. To može pojačati osjećaj sopstvene bezvrijednosti/ništavnosti i otežati liječenje. Može se desiti da porodica/ obitelj ili prijatelji ne razumiju ovu povezanost i da kritikuju takvo ponašanje ili vrše pritisak. I to može otežati liječenje.

Kao što je za puno fizičkih povreda/ozljeda potreban medicinski tretman i njega da bi se one izliječile, tako i puno psihičkih povreda/ozljeda treba liječenje i njegu. Za profesionalno liječenje psihičkih povreda/ozljeda zaduženi su *psihoterapeuti*, kao i *psihijatri*. Oni podliježu ob(a)-vezi čuvanja profesionalne tajne. Ono što pričaju s(a) Vama, ne smiju reći nikom drugom (vidi poglavlje 4. Izlaz iz nasilja).

Posljedice za porodicu/obitelj i društveno okruženje

Kao društvena bića, ljudi su upućeni na kontakte sa drugim ljudima. To su na primjer njihova porodica/obitelj, prijatelji i poznanici ili kolege s posla. Međutim, nasilje među ljudima često vrše ljudi upravo iz tog društvenog okruženja. Rijetko su počinioci/počinitelji potpuno nepoznate osobe. Naročito/Osobito tada nasilje ima za žrtvu i velike socijalne posljedice.

Isključivanje iz porodice/obitelji ili društvenog okruženja

Ako se, na primjer, nasilje u partnerskom odnosu okonča raskidom ili razvodom/rastavom, može se desiti da to porodica/obitelj ne prihvati. Ne podržavaju/podupiru uvijek članovi porodice/obitelji žrtve nasilja, naročito/osobito ako se radi o ženama. U nekim slučajevima se štite počinioci/počinitelji, naročito/osobito često ako se u pitanju muškarci.

Korijen toga je u shvatanju prava koja ne(t)ko ima u partnerskom odnosu. Zbog toga žrtve nasilja dodatno doživljavaju da su usamljene, osjećaj krivice/krivnje i finansijske nužde. Ako jedan roditelj odbacuje drugog roditelja ili ako ga odbacuje porodica/obitelj, uvijek zbog toga ispaštaju i djeca. Na taj način se odbacuje dio njihovog ličnog/osobnog identiteta.

Ovako možete pomoći

Možda poznajete ljude u porodici/obitelji ili među prijateljima, koji se ponašaju čudno ili čije se ponašanje promijenilo. Možda poznajete ljude koji su agresivni ili se brzo iznerviraju, ili koji iznenada izbjegavaju kontakte i povlače se. Možda je razlog za to što su doživjeli nasilje. U takvim situacijama može pomoći ako se ovakvo ponašanje ne smatra svjesno željenim, nego kao izraz psihičke povrede/ozljede. Može pomoći ako se pažljivo održava ili traži kontakt sa tim ljudima, ali bez navaljivanja.

Uticaj porodice/Utjecaj obitelji

Socijalni pritisak nastaje usljed očekivanja koje porodica/obitelj ili socijalno okruženje ima u pogledu ponašanja neke osobe. Ova očekivanja povezana su, pored ostalog, sa (s)polom. Tako često postoje određene predstave o tome kako se treba ponašati muškarac, a kako žena (istovremeno/istodobno i kako dječak i djevojčica), šta/što je, dakle, ispravno, a šta/što je pogrešno. Predstave o tome kako se treba ponašati muškarac često su povezane sa idejama o tome da muškarac treba biti „jak“, „zaštitnik“ ili „glava porodice/obitelji“.

U nekim slučajevima takva predstava dovodi do toga da porodica/obitelj primorava dječake ili muškarce na vršenje nasilja, na primjer kod ideja o zaštiti „časti“ porodice/obitelji.

Ako muškarci postanu žrtve nasilja, može se desiti da ne mogu više ispuniti ova očekivanja, jer i sami trebaju pomoć i podršku/potporu. To može dovesti do sukoba ili odbacivanja od strane porodice/obitelji ili društvenog okruženja, kao i dovesti do toga da žrtve odbacuju same sebe. Istovremeno/Istodobno i pretrpljeno nasilje pobija predstavu o „jakom muškarcu“. Naročito/osobito kod seksualnog nasilja žrtve često osjećaju veliku sramotu i krivicu/krivnju i zbog toga ne mogu o traumatičnim doživljajima da pričaju sa osobama od povjerenja.

Žrtve nasilja, bilo da se radi o muškarcu ili ženi, nikada nisu krive ili odgovorne za nasilje koje je učinjeno prema njima.

Ako se nasilje trpi u dužem/duljem periodu, može doći do pojačanog povlačenja iz socijalnog okruženja. Gubi se povjerenje u sopstvenu sigurnost. Mijenja se sopstvena slika o vrijednostima. Svijet se doživljava kao nešto prijeteće. Teško je otići na posao.

Ozbiljne porodične/obiteljske i društvene posljedice mogu dovesti do toga da žrtva nasilja radije trpi ozbiljne zdravstvene posljedice i prečuti doživljeno nasilje ili da ga čak i dalje podnosi.

Pomoć u savjetovalištima

Savjetovališta za žrtve nasilja nude i u ovim slučajevima profesionalnu pomoć. U njima se može razgovarati o posljedicama, procijeniti kakve su posljedice i naći mogućnosti za pomoć/potporu. Žrtva nasilja uvijek sama odlučuje o tome koju vrstu pomoći želi da prihvati i da li želi podnijeti *prijavu* policiji. U savjetovalištima nikoga ne odbacuju zbog njegovih iskustava ili odluka, nego se žrtve nasilja uvijek tretiraju sa uvažavanjem i razumijevanjem. I ovdje važi *ob(a)veza čuvanja profesionalne tajne*, tako da savjetnik ili savjetnica ne smije nikome prenijeti sadržaj razgovora.

Naročito/osobito kod nasilja u kući i seksualnog nasilja postoji mnogo vrsta pomoći, koje su specijalno namijenjene ženama žrtvama nasilja, jer u većini slučajeva nasilja u kući i seksualnog nasilja žrtve su žene. U zavisnosti/Ovisno o regionu, postoje specijalne ponude pomoći i muškarcima žrtvama nasilja.

Postoje ponude pomoći/potpore i za muškarce koji su nasilni i koji žele da nauče kako da se prema drugim ljudima opходе s(a) uvažavanjem i kako da se nose sa sukobima bez korištenja nasilja (vidi poglavlje 4. Izlaz iz nasilja).

POSljedICE PO DJECU

Ako su djeca žrtve nasilja, posljedice su u mnogim oblastima slične kao kod odraslih. I djeca nose fizičke i psihičke povrede/ozljede od toga. Međutim, njihov odnos prema tim povredama/ozljedama može biti vrlo različit. Neka djeca postanu veoma mirna i povučena, druga veoma brzo reaguju agresivno i lako su razdražljiva. Može se desiti da djeca pokušaju prikriti da se nešto desilo, da ne bi opterećivali roditelje.

Ono što pomaže djeci, i onda kada se uopšte/uopće govori o iskustvu sa nasiljem, jeste odnos sa roditeljima ispunjen ljubavlju i podrškom/potporom.

Za djecu i nasilje među roditeljima („nasilje u kući“) ima teške posljedice. Čak i kada sama djeca ne dobiju batine, ne budu psovani ili silovani, nego samo gledaju ili slušaju ili su indirektno saznali za svađu među roditeljima. Psihičke posljedice su jednako teške, kao da je dijete i samo bilo direktna/izravna žrtva:

- Osjećaj sopstvene bezvrijednosti.
- Razočaranje zbog slabosti jednog od roditelja, jačanje sopstvene bespomoćnosti u drugim životnim situacijama.
- Popuštanje u školi.
- Usvajanje modela ponašanja počinioca/počinitelja, jer se njegova snaga pogrešno doživljava kao sigurnost.
- Preuzimanje modela ponašanja za muškarce i žene: djeca koja dožive nasilje u kući, često i sama postaju počinioci/počinitelji ili žrtve u kasnijim odnosima.

- Teret čuvara tajne: roditelji često zabranjuju djeci da o nasilju među roditeljima pričaju van kuće, jer bi inače počinitelj/počinitelj mogao odgovarati pred sudom. Za djecu je to često veoma veliki pritisak. Imaju osjećaj krivice/krivnje i ne mogu da iskoriste pomoć.
- Teške *traume*: potpuno nestajanje i potiskivanje doživljaja može dovesti do socijalnog povlačenja, u najgorem slučaju do samoubistva/samoubojstva.

Djeca kao žrtve nasilja od strane roditelja

Najdramatičnije posljedice za djecu su kada su direktno/izravno izloženi nasilju od strane roditelja ili najbližih rođaka. Često se kod djece jako naruši povjerenje u druge ljude, jer upravo ljudi koji trebaju brinuti o njima i štiti ih, vrše nasilje nad njima. U tom slučaju, sopstveni dom ne nudi više zaštitu, nego postaje mjesto patnje kojoj djeca teško mogu umaći.

Usljed toga, kod djece nastaje veliki emotivni rascjep. Mnogi ne dopuštaju sebi/ Mnogi si ne dopuštaju da odbace nasilnog roditelja zbog izvršenog nasilja, nego traže krivicu/krivnju u sebi i počinju sami sebe da mrze. Mnoga djeca čuteći/šuteći podnose nasilje, jer ne žele da se, možda, porodica/obitelj raspadne. Ili nasilni roditelj vrši pritisak da djeca ne govore nikome ništa o nasilju.

Ako djeca trpe nasilje u dužem/duljem periodu, to onda može dovesti do trajnog poremećaja u razvoju njihove ličnosti. To znači da je njihova ličnost povrijeđena/ozlijeđena i u odraslom dobu/odrasloj dobi, čak i ako je nasilje odavno prošlo. Posljedice mogu biti psihičke bolesti, kao „granični poremećaj ličnosti“ ili „anksiozno-izbjegavajući poremećaj ličnosti“.

Ako postoji sumnja da neko dijete trpi nasilje od strane roditelja, onda treba postupati veoma pažljivo, da se ne bi pojačao pritisak ili nasilje od strane roditelja. Razgovor u savjetovalištu ili preko sos telefona za pomoć kod nasilja (vidi poglavlje 4. Izlaz iz nasilja) može pomoći da se dođe do pomoći koja najbolje štiti dijete.

2. Kada se nešto smatra nasiljem?

Ponekad porodica/obitelj ili *društvo* tolerišu/toleriraju nasilničko ponašanje i pored teških posljedica, dakle ne kažnjava se ili se doživljava kao „normalno“. Ponekad takvo ponašanje čak zahtijeva tradicija ili državni zakoni i smatraju ga zakonitim. Kada se nasilje smatra opravdanim ili neophodnim, razlikuje se od zemlje do zemlje odn. od društva do društva, zavisno od/ovisno o određenim vrijednostima i normama.

Osim toga, osnovno prihvatanje nasilja u nekom društvu razlikuje se od oblika društva. U Njemačkoj, kao „savremenom obliku društva“, nasilje smije da se vrši samo po nalogu države, i to samo ako ne postoji neka druga mogućnost (vidi poglavlje pod „državni monopol na nasilje u Njemačkoj“). U tom slučaju ne govori se o nasilju, nego o ovlaštenjima izvršne vlasti ili policijskim mjerama. Ove mjere treba da uklone opasnost i spriječe krivična/kaznena djela. Policija u Njemačkoj mora da poštuje propisane zakone za sprovođenje/provedbu mjera (zakon o policiji).

U svim drugim slučajevima, nasilje je kažnjivo. Cilj je da se na taj način nasilje sve više smanjuje.

VRIJEDNOSTI I NORME KAO OPRAVDANJE ZA NASILJE

U nekim regionima ili zemljama porodica/obitelj ili društvo tolerišu/toleriraju nasilničko ponašanje i pored teških posljedica za žrtve. Ovakvo ponašanje smatra se, u tom pogledu, „normalnim“ i ne kažnjava se. Ponekad takvo ponašanje čak i nameću tradicionalni običaji ili državni zakoni i smatraju ga ispravnim.

Primjeri:

- U nekim zemljama muškarci imaju zakonsko pravo da kontrolišu/kontroliraju ekonomske odluke svojih žena. Ženama je samo pod tačno/točno određenim uslovima/preduvjetima dopušteno da se mogu zaposliti, a time zarađivati novac (> finansijsko/financijsko nasilje).
- Tradicionalni običaji zahtijevaju u nekim oblastima da se djevojčicama sijeku čitavi dijelovi tijela, i to *klitoris* i stidne usne. Odsijecanje ženskih genitalija je nasilje (> tjelesno nasilje).
- U nekim zemljama postoje samovoljna hapšenja/uhićenja. Uhapšene/Uhićene osobe djelimično ponižavaju, muče ili siluju pripadnici policije ili tajne službe i te osobe nemaju mogućnost da takvo ponašanje iznesu pred sud (> psihičko, fizičko ili seksualno nasilje).

- U nekim zemljama muškarac stiže zaključenjem braka pravo na (s)polni odnos sa svojom ženom kada god to on želi. Žena nema mogućnost da odlučuju o tome da li ona u tom trenutku želi (s)polni odnos ili ne. Ako se (s)polni odnos vrši protiv volje supruge, onda je to silovanje, koje je u Njemačkoj kažnjivo. (> seksualno nasilje). To važi, naravno, i ako osobe nisu u braku.

Postoji razlika od društva do društva, ponekad i od porodice/obitelji do porodice/obitelji, dakle razlika u tome kada se nasilje smatra opravdanim a kada ne. To je povezano sa određenim vrijednostima i tradicijom, na primjer sa shvatanjem o tome kako treba da se ponaša muškarac ili žena ili kakav odnos imaju djeca u odnosu na odrasle. I shvatanje da postoje razlike u vrijednosti među ljudima, zavisno od toga/ovisno o tome kojem narodu ili vjeri pripadaju, podstiče nasilje.

Ovo društveno vrednovanje vremenom se mijenja, kao što se vremenom mijenja i način života, kao i vrijednosti i tradicija jednog društva. S tim(e) je povezan i razvoj/razvitak odgovarajućih prava i zakona u nekoj zemlji.

Djeca imaju pravo na vaspitanje/odgoj bez nasilja.

PROMJENA U ODNOSU PREMA NASILJU

U Njemačkoj su nastavnici prije 50 godina imali pravo da, u vaspitne/odgojne svrhe, tuku učenike štapom. Od 1973. godine ovo je zakonom zabranjeno. Osim toga, od 2000. godine prema § 1631 stav(ak) *Građanskog zakonika (BGB)* djeca imaju pravo na vaspitanje/odgoj bez nasilja u porodici/obitelji. U generaciji njihovih roditelja, a naročito/osobito baka i djed(ov)a, fizičko kažnjavanje u porodici/obitelji bilo je još uobičajeno.

Paralelno s tim(e), mijenjaju se i vrijednosti u pogledu vaspitanja/odgoja djece. U generaciji baka i djed(ov)a poslušnost i prilagođavanje bili su veoma važni. Nasilje kao kazna za nepoštovanje pravila smatrano je opravdanim, kako bi djeca naučila da poštuju pravila. Malo se obraćala pažnja/pozornost na povrede/ozljede tijela i duše ili su jednostavno prihvatane kao nužna posljedica.

Danas djeca trebaju rasti pod zaštitom i mogu se dobro razvijati. U prvom planu nije prilagođavanje na postojeća pravila, nego razvoj/razvitak sopstvene ličnosti. Ovaj stav podržava i demokratsko razmišljanje. Dijete danas ima zakonom definisano „pravo na unapređenje svoga razvoja/potporu svoga razvitka i vaspitanje/odgoj u odgovornu i socijalno kompetentnu osobu“ (*Socijalni zakonik – SGB VIII §1 član(ak) 1*).

I pored promjene vrijednosti i zakona, iznova se dešava da roditelji kažnjavaju svoju djecu fizičkim ili psihičkim nasiljem. To se čini, na primjer, šamaranjem, ćuškanjem ili psovanjem. Zašto je to tako? U vaspitanju/odgoju djece iznova dolazi do sukoba ili situacija u kojima se djeci moraju postavljati granice. Takve situacije mogu značiti stres za roditelje. Ako su roditelji i sami kao djeca dobijali batine u takvim situacijama, može se desiti da u stresnim situacijama nevoljno primjene isti model ponašanja prema svojoj djeci.

Možda ni sami nemaju uzor kako se može nositi sa takvim situacijama bez nasilja. A možda žele da zadrže stare vrijednosti, jer smatraju da „ni meni to nije škodilo“. U oblasti vaspitanja/odgoja djece postoje razni kursevi/tečajji i pomoć/potpora za one koji žele naučiti kako vaspitati/odgajati djecu uz poštovanje i bez nasilnih kazni (vidi poglavlje 4. Izlaz iz nasilja).

Društvene promjene koje su neophodne za smanjivanje nasilja, često su kod ljudi povezane sa procesom učenja. One ponekad iziskuju i spremnost na razmišljanje i promjenu sopstvenih vrijednosti.

KOJE ZNAČENJE IMAJU VRIJEDNOSTI I TRADICIJA KOD MIGRANATA?

Kao ljudi, u svom djetinjstvu ne učimo samo govor ljudi koji nas okružuju, nego i kako se ne(t)ko mora ponašati, na primjer muškarci i žene, mlađi i stariji, u kući ili u javnosti. U tu vrstu učenja spada i oblast (t)ko smije koristiti nasilje prema kome. Najviše učimo unutar svoje porodice/obitelji. Ovo učenje događa se automatski, a da se ne moramo naprezati oko toga, kao i da to ne primijetimo. Stručni izraz za taj proces je „socijalizacija“.

Onako kako naučimo govoriti maternji jezik, bez učenja gramatičkih pravila, tako se u svom zavičaju naučimo i „pravilno“ ponašati, a da ne učimo pravilo zajedničkog života.

Ako se nalazimo u nekoj drugoj zemlji, ne moramo učiti samo jezik, nego i pravila zajedničkog života. Na primjer, kako da pozdravim drugu osobu, koliko tačno/točno moram ispoštovati dogovoreno vrijeme susreta ili šta/što to znači kada mi se obrati nepoznata žena. Ako ne poznajem pravila zajedničkog života, može se desiti da će me ne(t)ko pogrešno razumjeti ili da ću naići na odbijanje, a da ne razumijem zašto.

Može se desiti da se ponašam neljubazno, iako bih želio da se ponašam vrlo ljubazno. Može se čak desiti da svojim ponašanjem kršim zakone, a da to ne znam i ne želim. Zbog toga je prvo vrijeme u nekoj stranoj zemlji često veoma naporno. Međutim, ono vam nudi i šansu da razmišljate o sopstvenom, automatski naučenom ponašanju i da upoznate i isprobate nove oblike ponašanja.

Puno toga može se naučiti posmatranjem/promatranjem i oponašanjem/imitiranjem. Da biste pri tome dobili podršku/potporu u upoznavanju pravila zajedničkog života u Njemačkoj, postoje osim toga i razne ponude, na primjer kursevi jezika/tečajji jezika, integrativni kursevi/tečajji, informacije na internet stranicama ili putem informacije u socijalnoj službi. Kod nejasnoća ili nesigurnosti postoji mogućnost da se informišete u socijalnoj službi. Ako ne razumijete načine ponašanja, često pomaže i razgovor, na primjer s(a) ljudima koji dolaze iz iste zemlje, ali žive duže/dulje u Njemačkoj, ili sa njemačkim prijateljima i kolegama.

Poznavanje pravila zajedničkog života je važan korak da budete prihvaćeni u nekoj zemlji. Istovremeno/Istodobno je veoma vjerovatno/vjerojatno da postoje pravila ili načini ponašanja kod kojih u početku postoji neobičan osjećaj. U tim slučajevima važno je razmisliti ili upitati koje značenje može imati ta vrst(a) ponašanja. Često se poslije toga taj način ponašanja može razumjeti i prihvatiti.

S(a) društvenim vrijednostima i pravima povezano je i pravilo (t)ko smije prema kome primijeniti nasilje. To znači da čak i kada se neki načini ponašanja doživljavaju kao opravdani, može se desiti da time kršite zakon u Njemačkoj i da vam prijete čak i kazna zbog toga. Zato je važno poznavati njemačke zakone i prava, kako ih ne biste nevoljno prekršili. Osim toga, jednostavnije je štititi sebe i druge osobe kada poznajete sopstvena prava.

Primjer:

Ako ne(t)ko u razgovoru ne gleda drugu osobu u oči, to se najprije može doživjeti kao znak nepoštovanja, iako je zamišljeno da to bude znak ljubaznosti.

Ako se socijalna pravila doživljavaju „pogrešno“, razlog može da bude i to što se standardi vrijednosti u novoj zemlji razlikuju od sopstvenih, naučenih vrijednosti. Može se raditi o doživljajima o tome koja prava, na primjer, imaju muškarci, žene, djeca, roditelji ili i pripadnici određene religije ili etničkih grupa/skupina.

Često uopšte/uopće ne znamo da posjedujemo određene naučene standarde vrijednosti, jer smo ih, uglavnom, naučili nesvjesno. Ponekad i ne znamo koje standarde vrijednosti zaista posjedujemo, jer nam se oni čine normalnim i prirodnim. Ali, ako živimo u nekoj drugoj zemlji, veoma je važno poznavati sopstvene standarde vrijednosti, ali i standarde nove zemlje. Često upravo razlike pomažu da razmislimo o sopstvenim i tuđim standardima vrijednosti ili da razgovaramo i diskutujemo o tome.

PRAVNE OSNOVE I ZAKONI U NJEMAČKOJ

Osnovna prava u Njemačkoj definisana/definirana su u *Osnovnom zakonu* (član(ak) 1 – 19). Važna prava su na primjer

- pravo na život i fizičku nepovredivost (član(ak) 2, stav(ak) 2),
- ravnopravnost muškarca i žene (član(ak) 3, stav(ak) 2),
- zaštita od diskriminacije zbog (s)polu, porijekla, rase, jezika, domovine i porijekla, vjerovanja, vjerskih ili političkih uvjerenja ili invalidnosti (član(ak) 3, stav(ak) 3) i
- pravo na slobodu mišljenja, savjesti i slobodu ispoljavanja vjere i ideologije/svjetonazora (član(ak) 4, stav(ak) 1).

Kompletan osnovni zakon možete pogledati na internet adresi www.bundestag.de/grundgesetz (na njemačkom). Pr(ij)evod ustava na arapski, kineski, engleski, francuski, (i)talijanski, persijski, poljski, ruski, srpski, špan(jol)ski i turski naći ćete na adresi www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Publikationen/Broschueren/das-grundgesetz.html. Osim toga, ustav je i sadržaj integrativnih kurseva/tečaja.

U *Krivičnom/Kaznenom zakoniku (StGB)* je definisano(definirano koje radnje su zabranjene i koje kaznene mjere mogu biti izrečene pred sudom.

Pri tome, Krivični/Kazneni zakonik obuhvata i radnje u privatnom okruženju, dakle unutar porodice/obitelji ili partnerske zajednice, pa tako na primjer i pitanje seksualnosti.

Tako, na primjer, važi/vrijedi sljedeće:

„§ 177 Seksualni napad; seksualna prinuda; silovanje
(1) Onaj (t)ko protiv prepoznatljive volje drugog lica vrši seksualne radnje nad tim licem ili ga tjera da te radnje vrši nad njime ili određuje da ovo lice vrši ove radnje nad trećim licem ili trpi seksualne radnje nad sobom od strane trećeg lica, kazniće/kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.“

Ova zakonska odredba važi/vrijedi i za parove u braku. To znači da se obje osobe, načelno, moraju saglasiti sa (s)polnim odnosom, čak i u braku. Pri tome su muškarci i žene ravnopravni. Ne postoji pravo na (s)polni odnos koje opravdava seks ili seksualne radnje protiv volje druge osobe. Ne smije se vršiti ni pritisak prema partneru ili partnerki/partnerici. Na taj način mora se zaštititi samoodlučivanje o sopstvenom tijelu, a time i o fizičkom i psihičkom zdravlju.

Od 2016. godine kažnjivo je i seksualno uznemiravanje. U ove postupke spadaju npr. nametnuti poljupci ili dodirivanje intimnih dijelova tijela, kao što su dojke ili guza, ako se to dešava protiv volje dotične osobe i „na seksualno određeni način”. (vidi §184i StGb)

Seksualno uznemiravanje dešava se na javnim mjestima, kao npr. na ulici, ali i na radnom mjestu. Često se to odigrava na prepad. Počinilac/Počinitelj želi da pokaže da on ima kontrolu i moć nad tom osobom.

Žrtva doživljava takve situacije često kao vrlo ponižavajuće i uvredljive.

Za (s)polni odnos odraslih (starijih od 18 godina) sa djecom i tinejdžerima (mlađim od 18 godina) postoje dodatne zakonske odredbe. U ovim slučajevima seks može biti kažnjiv i pored pristanka djeteta ili tinejdžera. Na primjer

- seksualne radnje na djeci/sa djecom mlađom od 14 godina uvijek su kažnjive (§ 176 StGB),
- seksualne radnje koje izvrši osoba koja je zadužena za zaštitu djece (na primjer srodnik, nastavnik), čak i kod tinejdžera do 16 godina, uvijek su kažnjive,
- seksualne radnje, čak i na/sa tinejdžerima do 18 godina, ako je odnos zavisnosti/ovisnosti iskorišten za seksualne radnje.

U ovim slučajevima govori se o „**seksualnoj zloupotrebi**”.

Za djecu i tinejdžere postoje posebni zakoni, jer odrasli naročito/osobito lako vrše uticaj/utjecaj na njih ili može biti izvršen pritisak na njih zbog zavisnosti/ovisnosti. Osim toga, polazi se od toga da djeca i tinejdžeri tek moraju da upoznaju svoje sopstvene potrebe i granice u odnosu na seksualnost.

U vezi sa udajom/ženidbom u Krivičnom/ Kaznenom zakoniku je utvrđeno da je u Njemačkoj zabranjen udaja/ženidba pod prinudom. U vezi s tim stoji u

„§ 237 Prisilni brak (1)

Onaj (t)ko drugoga protivpravno ili nasiljem ili drugom vrste prijetnje prisili na brak, kazniće/kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina. Djelo je protivpravno kada se smatra da primjena nasilja ili prijetnje nečim zlim služi u gore navedenu svrhu.“

U daljim stavovima člana § 237 definisano je da je, takođe(r), kažnjivo odvesti neku osobu radi prisilne udaje/ženidbe u neko drugo područje izvan Njemačke. Kažnjiv je već i pokušaj takvog djela.

Kompletan Krivični/Kazneni zakonik možete naći na internetu, na adresi www.gesetze-im-internet.de/stgb/index.html (na njemačkom), i na adresu www.gesetze-im-internet.de/englisch_stgb/index.html (na engleskom).

Mitovi o silovanju žena

Do danas postoje još brojne predrasude o ovoj temi. Neki muškarci, ali i žene, smatraju da postoji i krivica žene koja je doživjela silovanje. Često se govori da se žena pogrešno ponašala ili da se morala braniti. Važno je da se razumije da se žene od straha često ukoče kada budu izložene silovanju. Pružanje otpora kod silovanja može dovesti ženu u još veću opasnost. Prema zakonu, dovoljno je samo reći „NE“.

Žena nikada nije kriva kada je muškarac siluje! Njeno ponašanje prije ili tokom silovanja ne igra nikakvu ulogu kod pitanja krivice/krivnje, dakle npr. koju odjeću nosi ili da li se noću kreće sama. Krivicu/Krivnju snosi uvijek počinitelj/počinitelj!

Pogrešna je, takođe(r), pretpostavka da je silovatelj uvijek ne(t)ko nepoznat: većinu silovanja izvrše osobe iz bliskog ličnog/osobnog okruženja žene.

Pogrešna je, takođe(r), pretpostavka da žena koja okrivi muškarca da ju je silovao, želi da mu se osveti ili nanese štetu. Lažne optužbe su, prema navodima policije, ekstremno rijetke. Dešavaju se u oko 3% svih slučajeva. Mnogo češće se dešava da se silovanje u prvo vrijeme uopšte/uopće ne prijavi, u oko 90% svih slučajeva. To se dešava jer se žene često plaše da im ni(t)ko neće vjerovati ili se stide/srame da pričaju o tom djelu.

Izvor: Reprezentativna studija Saveznog ministarstva za porodicu/obitelj, starije osobe, žene i omladinu/mladež. www.bmfsfj.de/blob/84328/0c83aab6e685eeddc01712109bcb02b0/langfassung-studie-frauenteil-eins-data.pdf

Još jedan važan zakonik u kojem su uopšteno definisana/općenito definirana građanska prava i ob(a)veze, jeste Građanski zakonik (BGB). On, pored ostalog, obuhvata propise o kupoprodajnim ugovorima, dugovima, uzimanju u najam i iznajmljivanju ili o nasljeđivanju. Ali, u četvrtom dijelu Zakonika (BGB) definisana/ definirana su prava i ob(a)veze u porodici/ obitelji, dakle o pravnim odnosima između roditelja i djece, kao i između srodnika.

Tako je, na primjer, u Građanskom zakoniku utvrđeno koji uslovi/uvjeti moraju biti ispunjeni za sklapanje braka i u kojim slučajevima može da bude poništen već zaključeni brak.

Od jula/srpanja 2017. godine važi zakonska odredba da je zaključenje braka moguće samo ako lica koja žele da zaključe brak imaju najmanja 18 godina. Za već zaključene brakove u kojima je u trenutku zaključenja braka najmanje jedno lice imalo manje od 18 godina, važe sljedeće odredbe:

Ako je najmanje jedno lice u trenutku zaključenja braka imalo manje od 16 godina života, brak se automatski smatra nevažećim. Za parove koji su već dugo u braku, postoje prelazne odredbe.

Ako postoji brak u kojem najmanje jedno lice ima između 16 i 18 godina, onda se takav brak poništava, obično sudskom odlukom. Može se odustati od poništenja braka ako bi time za bračne supružnike nastupile posebno teške okolnosti ili ako je maloljetni bračni supružnik u međuvremenu postao punoljetan i brak se potvrđuje.

U član(ku) § 1314 stav 2 BGB definisano/ definirano je da se može poništiti brak koji je zaključen pod prisilom. Da bi se to desilo, mora se podnijeti odgovarajući zahtjev u roku od godinu dana (§ 1317 stav(ak) 1 rečenica 1 BGB).

Kompletan *Građanski zakonik* možete naći na internetu, na adresi

www.gesetze-im-internet.de/bgb/ (na njemačkom), i na adresi www.gesetze-im-internet.de/englisch_bgb/index.html (na engleskom).

Tekst zakona ne može se uvijek lako razumjeti. Ako imate pitanja ili nejasnoća, može pomoći raspitivanje kod odgovarajuće kontakt osobe, na primjer u Socijalnoj službi, zajedničkom smještaju ili u savjetovaništu (vidi poglavlje 4. Izlaz iz nasilja).

DRŽAVNI MONOPOL NA SILU U NJEMAČKOJ

Obilježje „modernog“ oblika društva, za razliku od „tradicionalnih“ oblika društva, jeste „državni monopol na silu“.

„Državni monopol na silu“ mora da brine za to da nasilje vrši samo država i to isključivo radi sprečavanja nasilja ili kažnjavanja mimo državnog monopola. Ukratko, ono što karakteriše povjerenje u društvu i u društvo:

- podređivanje zajedničkom životu bez nasilja,
- državni monopol na silu, kao institut koji osigurava, koliko je to moguće, zajednički život bez nasilja (a tamo gdje to ne funkcioniše/funkcionira, simbolički – kaznama – ponovno uspostavljanje reda) i
- zajednička ideja da ovaj oblik društva funkcioniše/funkcionira, to jeste da je to put u budućnost koja čini mogućim i potrebnim što manje nasilja.

Dakle, u Njemačkoj se samo po nalogu države smiju preduzimati/poduzimati mjere s ciljem da se na taj način spriječi dalje nasilje. Ove mjere, kao što je upotreba lisica, sredstava za nadraživanje i omamljivanje, palica i vatrenog oružja, strogo su regulisane/regulirane. Mora se prvo izdati upozorenje da će ove mjere biti primijenjene, a one se smiju upotrijebiti samo kao o(d)brana od direktne opasnosti po život i tijelo. Osim toga, mjere moraju biti srazmjerne i primjerene.

To, takođe(r), znači da se nasilje ne može pred zakonom opravdati vjerom/religijom ili „religijskim“ ili „tradicionalnim“ običajima.

U slučaju da roditelji koriste silu prema djetetu, *Služba za brigu o mladima* mora, po nalogu države, da zaštiti dijete. Ako stručni saradnici Službe za brigu o mladima (kao nadležnog organa) procijene da je ugrožen zdrav razvoj/razvitak djeteta u porodici/obitelji, isti mogu ob(a)vezati roditelje da koriste pomoć u vaspitanju/odgoju.

U teškim slučajevima, stručni saradnici su ob(a)vezni da smjeste dijete u hraniteljsku porodicu/obitelj ili ustanovu. Istovremeno će i tom slučaju biti pružena podrška/potpورا roditeljima da nauče kako vaspitati/odgojiti dijete bez nasilja, kako bi dijete ponovo moglo da se vrati u porodicu/obitelj.

3. Zašto postoji nasilje?

Nasilje može da pogodi svaku osobu, žene – izbjeglice ili domaće žene, muškarce i djecu. Istovremeno je, načelno, svaka osoba u stanju da čini nasilje drugima ako postoje određeni preduslovi/preduvjeti i okvirni uslovi/uvjeti. Da bi se razumjelo zašto postoji nasilje, važno je sagledati okvirne društvene uslove/uvjete.

Osim toga, razlozi za nasilno djelovanje mogu postojati i kod određenih osoba, na primjer veoma stresne situacije ili određene psihičke bolesti podstiču primjenu sile.

OKVIRNI DRUŠTVENI USLOVI/UVJETI – NASILJE I MOĆ

Nasilje, svejedno u kom obliku, ima veze za ispoljavanjem moći. Moć se pokazuje u odnosima među ljudima. Ako na primjer neka osoba ima više novca, više znanja ili obrazovanja, više socijalnih kontakata, fizičku nadmoć ili višu poziciju, a time i više prava u društvu, onda ona time može da utiče/utječe na druge osobe, a time i ograničava njihovo samoostvarenje.

Na taj način ta osoba može da ostvari svoje interese i dalje ojača svoju poziciju moći. To je uvijek povezano sa nasiljem, jer se time dalje ograničava samoostvarenje drugih ljudi.

Strukturno nasilje

Raspodjela moći u jednom društvu slijedi određena pravila ili i strukture. Ako je odnos moći nejednak, onda su, dakle, neke grupe ljudi u nepovoljnom položaju, na primjer zbog toga što ne smiju da rade, a time i ne smiju da zarađuju sopstveni novac ili zbog toga što ne smiju da idu u školu i ne stižu obrazovanje, onda se govori o strukturnom nasilju. Strukturno nasilje predstavlja nepravdu samo po sebi. Ali, osim toga, ono podstiče/potiče i nasilje na nivou/razini organizacije i porodice/obitelji.

Primjer:

Ako u jednom društvu muškarci smiju uvijek da rade, a žene samo pod striktno određenim uslovima/uvjetima, onda je pristup novcu, a time i moći, neravnomjerno raspoređen. Ako isključivo muškarci u porodicama/obiteljima zarađuju novac ili ako muškarci dobivaju i državne subvencije, često imaju i moć nad finansijama/financijama. Posjedovanje novca ima često veoma veliki značaj. Iz toga nastaje zavisnost/ovisnost. Muškarac može u tom slučaju odrediti šta/što se može kupiti tim novcem. Na taj način on može izvršiti pritisak na ženu da određene stvari uradi ili da je spriječi da kupi stvari koje su važne za njene potrebe.

Strukturno nasilje znači, dakle, nedostatak ravnoteže u raspodjeli moći na nivou/razini društva. Jedan dio članova društva, dakle na primjer žene i djevojke, imaju manje prava ili mogućnosti da se brane kada su im povrijeđena prava. Ni u jednom društvu moć nije raspoređena ravnopravno, ali postoje velike razlike u razmjeri nejednakosti. Što su ove razlike veće, to je veće i nasilje među ljudima koje iz toga proizilazi.

Moć nije, u principu, negativna, nego može značiti i preuzimanje odgovornosti za neku osobu. Osoba koja ima moć nad drugom osobom, mora postupati veoma odgovorno s tom moći. Roditelji imaju, na neki način, moć nad svojom djecom. Djeca su zavisna od roditelja/ovisna o roditeljima. Roditelji treba da koriste ovu moć tako što će na najbolji mogući način pomagati svojoj djeci u okviru vaspitanja/odgoja, s ciljem da djeca, kada porastu, budu samostalna i da mogu oblikovati svoj život bez neke spoljne moći. Zbog toga je veoma važno da kada roditelji reaguju na potrebe djece, djecu posmatraju kao samostalne osobe i da to njihovo mišljenje uzmu u obzir kod donošenja odluka koja se tiču djece. Roditelji ne trebaju koristiti moć da bi, bez kompromisa, realizovali svoje ideje ili ispunjavali svoje potrebe o trošku djeteta. Odgovoran odnos podrazumijeva i korištenje novca za životne potrebe, ali bi i ovdje na primjeren način trebalo uzeti u obzir interese djece.

Institucionalno nasilje

U ustanovama ili institucijama postoje određena pravila koja određuju (t)ko ima koja prava. I ovdje postoji neravnoteža moći, koja je definisana/definirana ovim pravilima, na primjer između nastavnika i učenika, između pretpostavljenih i saradnika ili između rukovodstva zajedničkog smještaja i stanara u zajedničkom smještaju.

Ova pravila mogu spriječiti ljude da čine ono što je za njih same važno, na primjer da sebi spremaju jelo. Zbog toga su ti ljudi ograničeni u svom samoostvarenju. Zbog toga se i ovdje govori o institucionalnom nasilju. Ali, zaposleni u smještajnim objektima ne smiju ovu moć iskoristiti pogrešno ili za lični/osobni interes.

KOJE IDEJE OPRAVDAVAJU SILU?

Neki ljudi mogu da iskoriste odnos moći u društvu, u ustanovi ili u porodici/obitelji, na primjer između (s)polova ili između različitih etničkih grupa, tako što će svoje nasilno djelovanje predstaviti opravdanim, čak i ako to ne služi zajednici, nego isključivo ličnim/osobnim interesima. Svoje nasilje opravdavaju time što zbog svoje pozicije moći, načelno, imaju pravo da vrše nasilje.

Pri tome se pozicija moći često predstavlja ispravnom i nepromjenljivom, odgovarajućim tumačenjem religijskih spisa ili raznim ideologijama. Nasilne ideologije sadrže ideju o ljudima koji više vrijede, koji smiju ili čak moraju da vladaju, da određuju, kao i da vrše nasilje, i ljudi niže vrijednosti koji moraju biti „zaštićeni“, „prevaspitani/preodgojeni“, kontrolisani/kontrolirani, „preobraćeni“, pobijeđeni ili čak uništeni.

Razlika u višoj i nižoj vrijednosti pravi se, pri tome, prema ideologiji, na primjer na osnovu (s)polu, dakle između muškaraca i žena, na osnovu vjerske pripadnosti ili na osnovu boje kože ili etničke pripadnosti. Ovo definisanje je, u osnovi, proizvoljno, jer svaki čovjek je jedinstven i objedinjava u sebi potpuno različite karakteristike. Podjela ljudi u društvu na grupe/skupine više i niže vrijednosti, na osnovu samo jedne karakteristike, služi isključivo za opravdanje i vršenje moći i nasilja.

Uspostavljanja ravnoteže moći

Žrtve ovog ideološkog nasilja često imaju malo mogućnosti da se suprotstave tome, jer moćnici u društvu definišu/definiiraju prava i zakone u svom interesu. Žrtve, dijelom, i same preuzimaju ideološku matricu da je nasilje prema njima opravdano ako rastu u okruženju sa takvom ideologijom i ne brane se. Na taj način se održava sistem/sustav nasilja.

Da bi se ovaj sistem/sustav promijenio i da bi se stvorio sistem/sustav uzajamnog uvažavanja i ljudskosti, važno je da se ljudi koji su u poziciji moći zalažu za ravnotežu moći na nivou/razini društva, ali prvenstveno i na međuljudskom nivou/razini u porodici/obitelji. Takav sistem/sustav uvažavanja i ljudskosti ne dovodi do gubitka mogućnosti da se zastupaju sopstveni interesi, nego nudi dragocjenu šansu da se interesi svih najbolje mogu ostvariti razgovorima i pregovorima i da se time jača kompletna porodica/obitelj ili društvo.

Nasilje koje je usmjereno protiv dijela društva, ustanove ili porodice/obitelji i koje nema za cilj smanjenje nasilja, uvijek dugoročno masivno šteti/škodi potpunom društvu, ustanovi ili porodici/obitelji. Studije pokazuju da na društvenom nivou/razini postoji povezanost između razmjere nasilja i ekonomskog siromaštva. Nasilje na nivou/razini porodice/obitelji često za žrtve ima posljedice navedene u poglavlju 1. Za odnose u porodici/obitelji nasilje znači da ove odnose karakteriše moć i potčinjenost. Respekt, naklonost i podrška/potpora mogu nastati samo ako su uzajamni.

KULTURNO I VJERSKO NASILJE

Nasilje se može iskazati definisanim/definiranim pravilima ponašanja i zabranama koje se opravdavaju tradicijom, kulturnim vrijednostima ili vjerom. U patrijarhalnim društvima, dakle u društvima u kojima se muškarac smatra više vrijednim od žene, važe/vrijede stroga pravila, naročito/osobito za žene. Žene su, na primjer, veoma ograničene u tome kako se oblače, gdje borave i koje društvene kontakte ostvaruju. Osim toga, ova pravila sprečavaju, na primjer, da se štite od nasilja u braku.

Seksualno uznemiravanje dešava se u mnogim svakodnevnim situacijama.

Svi ljudi su isti pred zakonom. Žene i djeca imaju ista prava kao muškarci i smiju sami da odlučuju. Zakon i religija su međusobno odvojeni.

Ako se ne poštuju ova pravila i zabrane, onda tradicija, kulturne vrijednosti ili religija nalažu kažnjavanje. To može da bude, na primjer, isključivanje iz društva, zabrana napuštanja kuće, odsijecanje ruku ili nogu, pa sve do kažnjavanja smrću. Ovo kažnjavanje često vrši porodica/obitelj. Primjer za to su takozvana „ubistva iz časti“, koja, prema podacima Ujedinjenih nacija, koštaju života više od 5.000 žena širom svijeta.

Ovaj način kažnjavanja ne služi samo sprečavanju daljeg nasilja, nego treba brutalnošću da osigura poštovanje pravila. U patrijarhalnim društvima nisu samo pravila mnogo stroža za žene, nego i kažnjavanje u slučaju njihovog kršenja mnogo jače pogađa žene.

Ovim pravilima nastaje istovremeno socijalna prisila da se vrši kažnjavanje i koristi nasilje. Ako neka osoba odbije da izvrši kažnjavanje, onda može i sama biti kažnjena zbog toga, ili joj mogu zaprijetiti barem društvene posljedice, kao što je prezir ili isključivanje iz društva.

U Njemačkoj postoje mogućnosti da se zaštitite ako Vam prijete opasnost na osnovu takvog socijalnog pritiska. Informacije o mogućnostima zaštite i pomoći u slučaju nevolje dobićete/dobit ćete u savjetovalištim ili u policiji. (> Poglavlje 4: Izlaz iz nasilja)

KULTURA NASILJA

U zemljama ili religijama u kojima ljudi moraju godinama ili decenijama/desetljećima da trpe rat ili građanski rat, nasilje može ljudima da postane „normalan“ dio svakodnevnog života.

U tom slučaju djeca odrastaju u „kulturi nasilja“, preuzimaju nasilje kao normalan način postupanja u regulisanju konflikata i ostvarivanju interesa. Tek moraju da nauče nenasilan način postupanja, na primjer pregovaranjem ili posredovanjem.

PSIHOLOŠKI UZROCI NASILNOG PONAŠANJA

Kada se pogledaju neki ljudi, i veliki psihički stresovi ili psihičko oboljenje mogu biti razlog za agresiju ili nasilno ponašanje.

Psihički stresovi mogu postojati zbog iskustava iz prošlosti, na primjer ako su osobe lično/osobno doživjele nasilje ili situacije opasne po život usljed ratnih dešavanja, progona ili tokom izbjeglištva. Ovi stresovi mogu dovesti do poremećaja sna, glavobolje ili bolova u stomaku ili do prevelike razdražljivosti i agresivnosti. Oni ponekad dovode i do prevelikog konzumiranja alkohola ili droga.

Ako uz to postoji i aktuelan stres, na primjer zbog dugog čekanja ili nesigurnosti u postupku rješavanja po zahtjevu za azil, zbog rješenja o odbijanju zahtjeva za azil, zbog moguće deportacije, zbog odbijanja zahtjeva za spajanje porodice/obitelji, zbog straha za porodicu/obitelj u matičnoj zemlji, zbog sukoba u objektu za smještaj ili zbog doživljenog rasizma i odbijanja u javnosti, onda to često znači enorman stres, koji može dovesti do gubitka kontrole i neželjeno do nasilnog djelovanja. Ovaj oblik nasilja statistički je veoma rijedak, ali ipak može da se javi u pojedinim slučajevima.

U tim teškim situacijama često pomaže ako se o tome može razgovarati sa nekom osobom od povjerenja. I Socijalna služba u kolektivnom smještaju ili savjetovišta (vidi kontakt adrese) nude razgovore koji mogu donijeti rasterećenje.

Psihička oboljenja

I određena psihička oboljenja mogu dovesti do toga da je neka osoba sklona da koristi nasilje u međuljudskim odnosima.

Psihičkim oboljenjima naročito/osobito se označavaju jake manifestacije karakternih osobina ili obilježja ličnosti, na primjer način razmišljanja, osjećanja, doživljaja i svrstavanja okoline i ophođenja prema ljudima. Ove karakterne osobine dovode samu osobu sa takvim osobinama do problema ili i ljude oko nje. Ovdje se radi o bolesti, to znači da dotična osoba ne upravlja voljno svojim mislima, osjećanjima ili reakcijama niti može da ih promijeni.

Postoji mnogo različitih psihičkih oboljenja. Naziv bolesti i njeni simptomi definisani/definirani su u tzv. ICD-10 (Međunarodna statistička klasifikacija bolesti i srodnih zdravstvenih problema – „International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems“).

Među mnogobrojnim različitim psihičkim oboljenjima postoje dva oblika takozvanog „poremećaja ličnosti“, koji mogu dovesti po povećane sklonosti ka nasilju. Jedan oblik je „**emocionalno nestabilan poremećaj ličnosti**“. Lica koja imaju takav poremećaj ličnosti, reaguju/reagiraju veoma osjetljivo na izazovne situacije u međuljudskim kontaktima, kao što su npr. sukobi, odbijanje ili razočarenje ili ispoljavanje očekivanja.

Takvi ljudi se vrlo brzo osjete napadnutim ili frustriranim i kod njih postoji velika unutrašnja napetost. Zbog toga na takve situacije često reaguju uz prigovore, nekontrolisane izlive bijesa i agresiju prema drugim ljudima, ili uz sopstveno obezvređivanje i povlačenje. Sopstveni osjećaji doživljavaju se, sveukupno, kao nekontrolisani, promjenljivi i nestabilni, što otežava izgradnju trajnih odnosa i kontakata sa drugim ljudima. Sopstvena unutrašnja/unutarnja napetost može postati toliko intenzivna da takva osoba može samu sebe da povrijedi, kako bi na taj način osjetila olakšanje. Bolest može dovesti i do toga da osobe razmišljaju o tome da sebi oduzmu život ili to čak i učine.

Drugi značajan oblik poremećaja ličnosti, povezan sa nasiljem, naziva se „**antisocijalni poremećaj ličnosti**“. Karakteristika ovog oboljenja jeste da su takve osobe sklone agresivnom ponašanju i nasilju, jer je za njih lična/osobna korist u prvom planu i ravnodušni su prema posljedicama svog djelovanja na druge ljude ili nemaju sposobnost uživanja (empatiju) sa drugim ljudima. Oni iskorištavaju druge ljude za sopstvenu korist. Takve osobe često postaju delikventne, jer im nije stalo do poštovanja zakona niti socijalnih pravila. Po strukturi ličnosti, te osobe su često lako razdražljive i impulsivne.

Svako može dati doprinos nenasilnom suživotu.

Još jedan psihički poremećaj koji može podstaći/potaći vršenje nasilja, jeste „pedofilija“. „Pedofilija“ se svrstava u „**poremećaje seksualne sklonosti**“. Takve osobe seksualno privlače djeca (prije puberteta). To znači da oni imaju veliku potrebu prema seksualnim radnjama sa djecom. Međutim, takve radnje su u Njemačkoj načelno zakonom zabranjene, kako bi se zaštitila djeca (vidi Pravne osnove i zakoni). To za osobe sa takvim sklonostima znači da ne mogu ispunjavati svoje seksualne potrebe. U nekim slučajevima ove osobe ne mogu kontrolisati/kontrolirati ili potisnuti ove potrebe i onda vrše seksualno nasilje nad djecom.

Psihička oboljenja mogu se liječiti psihoterapijom (vidi poglavlje 4. Izlaz iz nasilja) i drugim mjerama. U slučaju „pedofilije“ do sada ne postoji mogućnost izlječenja, ali je *psihoterapija* naročito/osobito važna kako bi se spriječili seksualni napadi na djecu i našli načini da se može živjeti s ovim poremećajem.

POSljedICE ZA POČINIOCA/ POČINITELJA – DA LI OBOLJEVAJU LJUDI KOJI VRŠE NASILJE?

Psihičko oboljenje može, u nekim slučajevima, biti ne samo uzrok nasilja, nego i posljedica učinjenog nasilja.

Tako kod vojnika ili pripadnika terorističkih organizacija koji su vršili ciljano nasilje, može nastati psihički konflikt kada postanu svjesni težine svojih djela. Može nastati stresan osjećaj krivice/krivnje, koji može dovesti i do psihičkog oboljenja, na primjer do traume ili depresije.

Ako nasilje vrši ne(t)ko od članova porodice/obitelji, često je to otac ili brat, kako bi se kompenzovala/kompenzirala povreda kulturnih ili vjerskih pravila, onda vjerovanje u pravednost djela „štiti“ od osjećaja krivice/krivnje i od psihičkog oboljenja. Ali i u ovim slučajevima može spoznaja o nepravednosti dovesti od teških psihičkih posljedica.

4. Izlaz iz nasilja

ŠTA/ŠTO MOGU UČINITI PROTIV NASILJA?

Pokažite poštovanje

Svaki čovjek ima pravo na život bez nasilja. Da bi se smanjilo nasilje u partnerskom odnosu i u porodici/obitelji, najprije je važno samokritički razmisliti o sopstvenom ponašanju.

U odnosu na partnerstvo može, na primjer, pomoći sljedeće pitanje: da li ja, kao muškarac, ograničavam svoju partnerku/partnericu? Ima li oblasti u kojima njoj dopuštam manje prava nego sebi? Postoje li situacije u kojima psujem svoju partnerku/partnericu, tučem je ili sam nasilan prema njoj na neki drugi način? Da li imam seksualne odnose sa svojom partnerkom/partnericom čak i onda kada onda to, možda, ne želi? Ako imam, zašto to radim? Šta/Što trebam ili šta/što mogu učiniti da bih se prema njoj odnosio s(a) poštovanjem i bez nasilja?

U odnosu na ponašanje prema sopstvenoj djeci, mogu biti važna pitanja, kao na primjer:

Da li poštujem pravo svoje djece na vaspitanje/odgoj bez nasilja? Kako se ponašam u konfliktnim situacijama, da li određujem rješenja i sprovedim ih ili sam spreman da odgovorim na želje i potreba svoje djece? Postoje li situacije u kojima, na primjer, tučem, psujem ili kažnjavam djecu? Ako postoje, zašto to radim? Šta/Što trebam ili šta/što mogu učiniti da bih se prema svojoj djeci odnosio s(a) poštovanjem?

Da biste mogli mijenjati svoj način ponašanja, pomažu ponude profesionalne pomoći (vidi u daljem tekstu).

Zahtijevajte poštovanje

Kao što je opisano u poglavljima 2 i 3, nasilje je povezano sa vrijednostima doživljenim u kolektivu ili u društvu i prihvaćenim načinima ponašanja, kao i odnosom moći. Ovi uticaji/utjecaji potpomažu vršenje nasilja prema ženama i djeci. To znači da se i ovdje mora raditi na smanjenju nasilja.

Šta/Što mogu učiniti kao pojedinac, odnosno kao muškarac? Veliki doprinos bio bi ako u odnosu na partnerku ne postoji nasilje i ako postoji ravnopravnost. To djeluje i kao uzor za sopstvenu djecu i društveno okruženje. Mogući strah i rezerva prema tome šta/što će se desiti ako muškarac napusti svoju ulogu „glave porodice/obitelji“, može se otkloniti ako muškarac to shvati i prihvati kao svjesnu odluku. Osim toga, to je važan i efikasan/ učinkovit doprinos u zalaganju za odnos prema ženama i djeci bez nasilja i uz uvažavanje, kako u socijalnom okruženju, dakle na primjer u porodici/obitelji, tako i među prijateljima, na poslu ili u kolektivnom smještaju.

Primjeri:

Ako se ne(t)ko u razgovoru izjašnjava o ženama s(a) potcjenjivanjem ili bez uvažavanja, ne treba na to očitati/ošutjeti. Mora se jasno reći da i sami cijenite slobodno izražavanje i odnose sa međusobnim uvažavanjem i da zbog toga ne dijelite takve stavove.

Ako primijetite da se neki muškarac prema ženi odnosi bez uvažavanja ili s(a) potcjenjivanjem, važno je da ne pređete preko toga bez riječi. Takvom muškarcu treba skrenuti pažnju da se u toj situaciji ponaša prema ženi bez uvažavanja i zahtijevati od njega da pokaže uvažavanje u ponašanju prema ženi.

GDJE DA NAĐEM POMOĆ?

Pomoć u hitnim slučajevima

U slučaju nasilja, može se besplatno nazvati policija na broj telefona 110. Policija je ob(a)vezna da dođe odmah, kako bi zaštitila žrtvu. Ako se radi o kažnjivoj radnji, policija mora podnijeti prijavu.

Kod nasilja u kući, policija može da udalji nasilnu osobu do 14 dana iz zajedničkog stana. Policija može i privremeno zadržati nasilnu osobu, kako bi sprovela odluku o udaljavanju iz stana.

Policija u Njemačkoj ima državni monopol na primjenu sile. Policajci smiju da koriste silu samo, na primjer, da bi nekoga pritvorili, ako je to neophodno u cilju zaštite bezbjednosti/sigurnosti drugih ljudi ili te osobe lično/osobno, i ako je to zakonom utvrđeno. Policajci ne smiju djelovati proizvoljno. Principijelno je zabranjen svaki oblik ponižavanja ili mučenja prilikom saslušanja ili u pritvoru.

U nekim slučajevima nasilja, na primjer ako je počililac/počililatelj blizak žrtvi ili ako postoji zavisnost/ovisnost, žrtva (najprije) ne želi da se obrati policiji niti da podnese prijavu, ili nije sigurna. Odluku o tome da li i kada podnijeti prijavu, mora donijeti isključivo žrtva. Ili počililac/počililatelj, ako se sam prijavi policiji, kako bi izbjegao kasnije krivično/kazneno gonjenje i možda dobio blažu kaznu.

MOGUĆNOSTI SAVJETOVANJA

Nezavisno/neovisno o podnošenju *kriminalne/kaznene prijave* ili uključivanju policije, postoje razne mogućnosti savjetovanja.

Savjetovanje znači da razgovarate sa stručnjakom, na primjer sa socijalnim pedagogom ili psihologom, o svojoj situaciji i zajedno tražite mogućnosti za popravljavanje stanja. Svrha savjetodavnog razgovora nije da se donosi ocjena o osobi koja traži pomoć ili o njenom ponašanju, niti je to saslušanje, nego se osoba koja traži pomoć tretira i uvažava onakvom kakva jeste. Ta osoba takođe(r) odlučuje o čemu želi pričati, a o čemu ne. Odluku o tome kako će se nakon savjetovanja odnositi prema svojoj situaciji, donosi isključivo osoba koja traži pomoć.

Savjetnik/Savjetnica podliježe ob(a)vezi čuvanja profesionalne tajne, to znači on/ona ne smije da priča nikome o onome što je razgovarao/la sa Vama. Izuzetak od ove ob(a)veze čuvanja profesionalne tajne postoji ako savjetnik/savjetnica zaključiti da je ugrožen interes nekog djeteta ili da postoji neposredna opasnost po život osobe koja traži pomoć ili neke druge osobe. Ako niste sigurni u vezi s tim(e), upitajte na početku savjetodavnog razgovora u kojim tačno slučajevima ne važi ob(a)veza čuvanja profesionalne.

Većina ponuda savjetovanja su besplatne.

Mnogi nude i mogućnost korištenja usluga prevodjenja.

Za žrtve nasilja, kao i za nasilne osobe, postoje u Njemačkoj, zavisno/ovisno o regionu ili mjestu stanovanja, razne specijalizovane ponude savjetovanja, na primjer savjetovališta ili mogućnost savjetovanja preko telefona (vidi kontakt adrese). Ove ponude savjetovanja mogu koristiti i osobe kojima prijete nasilje ili koje su pod pritiskom da izvrše nasilje, na primjer da bi vratili čast porodice/obitelji. I prijatelji ili članovi porodice/obitelji mogu potražiti savjet kako da pomognu osobi koja trpi nasilje ili je sama nasilna.

Neke ponude savjetovanja nude podršku/potporu specijalno za žene ili specijalno za muškarce. Pri tome ima više ponuda savjetovanja za žene, jer su one u Njemačkoj češće i jače izložene nasilju.

Kod sukoba među partnerima ili u porodici/obitelji postoje takođe(r) ponude savjetovanja, u kojima mogu učestvovati/sudjelovati oba(dva) partnera zajedno ili kompletna porodica/obitelj (vidi kontakt adrese).

Ako živite u kolektivnom smještaju, Socijalna služba može vam pomoći u traženju odgovarajućeg prevodioca/prevoditelja ili u zakazivanju termina za savjetovanje.

PSIHOTERAPIJA

Kod psihičkih oboljenja ili psihičkih povreda, ili kod simptoma kao što su pritisak, nesanica, agresivnost, očajanje ili bolovi, koji nemaju tjelesni uzrok, može pomoći psihoterapija.

Liječenje u psihoterapiji se obavlja u vidu razgovora sa psihoterapeutom ili psihijatrom. Ponekad se rade i vježbe ili se zadaju vježbe kao domaći zadatak. Psihoterapija može trajati do dvije godine.

Tokom psihoterapijskog razgovora, terapeut, između ostalog postavlja pitanja osobi koja traži pomoć. Pri tome se ne radi o anketi, nego o tome da terapeut dobro razumije situaciju i tako dođe do dijagnoze. Samo tako mogu se napraviti koraci za odgovarajuće liječenje. Čak i kada ne(t)ko nije siguran da li zaista postoji neko psihičko oboljenje, prvi razgovor može pomoći u razjašnjenju situacije.

Psihoterapeuti i psihijatri, kao i prevodioci/prevoditelji podliježu ob(a)vezi čuvanja profesionalne tajne.

U nekim kolektivnim smještajima nude se psihoterapijski razgovori na licu mjesta. Zavisno/Ovisno o regionu mogu se koristiti i specijalne ponude psihoterapije za izbjeglice (vidi kontakt adrese), ali ovdje ćete možda morati čekati više nedjelja/tjedana ili mjeseci na termin za terapiju. U traženju ponuda psihoterapije i razjašnjenju pitanja (t)ko plaća troškove, može pomoći i Socijalna služba u kolektivnom smještaju ili savjetovališta.

Vodič za podnošenje zahtjeva za psihoterapiju za izbjeglice možete naći na internetu, na adresi: www.baff-zentren.org/wp-content/uploads/2017/03/BAFF_Arbeitshilfe_Therapiebeantragung.pdf

KURSEVI ZA VASPITANJE/ TEČAJI ZA ODGOJ BEZ NASILJA

Na mnogim mjestima nude se kursevi/tečaj i tome kako se djeca mogu vaspitati/odgajati bez primjene sile. Na ovim kursovima/tečajima pružaju se informacije o razvoju/razvitku i potrebama djece, o primjerenim reakcijama u kritičnim situacijama i mogućnostima za postupanje u slučaju sukoba. Istovremeno postoji i mogućnost da razmijenite iskustva sa drugim roditeljima.

Ovi kursevi/tečaj i nude se, dijelom, i specijalno za roditelje koji su prošli iskustvo migracije (vidi kontakt adrese).

Rječnik pojmova

Anksiozno-izbjegavajući poremećaj ličnosti	Psihičko oboljenje koje karakteriše/karakterizira preosjetljivost na odbacivanje i odbijanje od strane drugih ljudi, kao i unutrašnji/unutarnji konflikt zbog toga što se jaka želja za bliskošću sa drugim ljudima ne može ostvariti zbog velikog straha od odbijanja.
Depresija	Psihičko oboljenje koje karakteriše/karakterizira naročito/osobito dugo trajanje tuge, gubitka interesovanja, osjećaj krivice/krivnje i minimalno samopoštovanje, poremećaj sna, umor i gubitak apetita. Oboljele osobe imaju problem sa odlaskom na posao, sa učenjem ili sa ob(a)vezama u svakodnevnom životu.
Deprivacija	Nedostatak stvari ili izazova koji su neophodni za zadovoljavanje važnih potreba
Disfunkcija	Poremećaj funkcionisanja/funkcioniranja
Društvo	Svi ljudi koji žive zajedno u određenim političkim, ekonomskim i socijalnim uslovima/uvjetima.
Fizički/Tjelesni	Koji se tiče tijela.
Građanski zakonik (BGB)	Obuhvata zakone iz oblasti opšteg/općeg građanskog prava, dakle pravne odnose između fizičkih lica/osoba, u Njemačkoj. Sadržaj obuhvata, pored ostalog, porodično/obiteljsko pravo sa pravnim odredbama o sklapanju i razvodu/rastavi braka i o roditeljskom staranju/skrbi. Kompletan Građanski zakonik možete pogledati na internetu, na adresi www.gesetze-im-internet.de/bgb/ (na njemačkom), i na adresi www.gesetze-im-internet.de/englisch_bgb/index.html (na engleskom).
Granični poremećaj ličnosti (= emocionalno-nestabilni poremećaj ličnosti)	Psihičko oboljenje koje utiče/utječe na ličnost. Oboljele osobe doživljavaju brze i ekstremne promjene raspoloženja i često se ponašaju impulsivno. Imaju poteškoće da izgrade stabilne odnose sa drugim ljudima i često osjećaju unutrašnju/unutarnju prazninu.
Klitoris	Dio ženskih genitalija, organ bitan za seksualno uzbuđenje.

Krivični/Kazneni zakonik (StGB)	Obuhvata krivična/kaznena djela koja važe u Njemačkoj i njihove pravne posljedice Kompletan Krivični/Kazneni zakonika možete pogledati na internetu, na adresi www.gesetze-im-internet.de/stgb/index.html (na njemačkom), i na adresi www.gesetze-im-internet.de/englisch_stgb/index.html (na engleskom)
Norma	Očekivanje koje dominira u nekoj grupi ili društvu, o tome kako se trebaju ponašati ljudi u određenim situacijama.
Ob(a)veza čuvanja profesionalne tajne	Pravna ob(a)veza raznih grupa/skupina profesija da ne prosleđuju informacije trećim licima.
Osnovni zakon – Ustav (GG)	Ustav Savezne Republike Njemačke obuhvata najvažnije državne systemske i vrijednosne odluke i on je iznad svih ostalih njemačkih pravnih normi. Kompletan osnovni zakon možete da pogledate na internetu, na adresi www.bundestag.de/grundgesetz (na njemačkom). Pr(ij)evod osnovnog zakona na arapski, kineski, engleski, francuski, (i)talijanski, persijski, poljski, ruski, srpski, špan(jol)ski i turski naći ćete, na primjer, na adresi www.bamf.de/SharedDocs/Anlagen/DE/Publikationen/Broschueren/dasgrundge.setz.html
Paramilitarne jedinice	Oružane snage koje imaju samo kratku vojnu obuku ili koje se formiraju samo u slučaju potrebe.
Prijava/krivična/kaznena prijava	Obavještenje policiji ili državnom tužilaštvu/odvjetništvu o mogućem krivičnom/kaznenom djelu, s(a) ciljem da se to djelo kazni i da se izvrši obeštećenje. Krivičnu/Kaznenu prijavu može podnijeti svako (t)ko sazna nešto o mogućem krivičnom/kaznenom djelu. Prijava je besplatna. Kod podnošenja prijave, nadležni organi su ob(a)vezni sprovesti istragu i što bolje razjasniti moguće činjenično stanje.
Psiha	Obuhvata emocionalni život, razmišljanje i djelovanje neke osobe.
Psihijatar	Specijalist(a) (ljekar/liječnik sa dodatnim obrazovanjem) za postavljanje medicinske dijagnoze, liječenje i proučavanje psihičkih poremećaja, nudi psihoterapiju i može da propiše lijekove.
Psihoterapeut	Ljekar/Liječnik, psiholog ili pedagog sa dodatnim stručnim obrazovanjem, koji nudi psihoterapiju.
Psihoterapija	Liječenje psihičkih oboljenja na osnovu psiholoških saznanja i postupaka, često u vidu razgovora.

Savjetovališta	Ustanove koje nude pomoć i podršku/potporu kod različitih problema i poteškoća. Savjetovanje može da se obavi ličnim/osobnim razgovorom, ali jednim dijelom i putem telefona ili emaila ili chata.
Služba za brigu o mladima	Dio opštinske/općinske uprave, čiji su bitni zadaci savjetovanje i pravna podrška/potpora roditeljima i starateljima, pomoć u vaspitanju/odgoju i osiguranju zaštite djece i omladine/mladeži, u skladu sa zakonskim okvirnim uslovima/uvjetima.
Socijalni	Koji se tiče odnosa nekog čovjeka unutar društva ili svog okruženja.
Socijalni zakonik (SGB)	Obuhvata socijalno pravo koje važi u Njemačkoj, reguliše/regulira državnu pomoć i usluge/davanja za podršku/potporu, kako bi se mogao voditi život dostojan čovjeka, kada to nije moguće sopstvenim snagama, na primjer u oblasti pomoći djeci i omladini/mladeži, podsticanja/poticaja zapošljavanja ili socijalne pomoći.
Trauma	Duboka psihička povreda kao posljedica ekstremno ugrožavajućeg događaja, s kojim čovjek ne može da se izbori i zbog toga je dugo-trajno obolio.

Izabrane kontakt adrese

Beratung für Männer gegen Gewalt

Tieckstraße 41
10115 Berlin
Tel.: 030 785 982 5
www.volkssolidaritaet.de/berliner-volkssolidaritaet/beratungshilfe/beratungsfuermaennergegengewalt/

Savjetovanje za muškarce protiv nasilja

Mjesto prvog kontakta i savjetovanje za počinioc/e/počinitelje koji koriste nasilje. Telefonski kontakt za individualne razgovore sa psihologom. Rad na nenasilnom djelovanju i preventivni grupni rad.

Berliner Zentrum für Gewaltprävention (BZfG) e.V.

Hohenzollernring 106
13585 Berlin

Berlinski centar za sprečavanje nasilja

Centar za izučavanje alternativnih strategija ponašanja protiv korištenja nasilja. Ponuda za grupe/skupine, vježbe, grupno razmišljanje, kao i obrada posebnih konfliktnih situacija.

Männernetzwerk Dresden e.V.

Schwepnitzer Straße 10
01097 Dresden
Tel.: 0351 810 434 3
www.escapedresden.de

Muška mreža Dresden

Slobodni nosilac/nositelj rada sa omladinom i muškarcima. Ustanove za pomoć mladima, ponuda savjetovanja i treninga u slučajevima nasilja u kući i rad sa počiniocima/počiniteljima na izbjegavanju nasilja.

Fachstelle für Gewaltprävention

Herdentorsteinweg 37
28195 Bremen
Tel.: 0421 794 256 7
www.fgpbremen.de

Odjeljenje/Odjel za sprečavanje nasilja

Ustanova za žrtve nasilja, čija ponuda je orijentisana na ponude pomoći osobama koje su okrivljene i koje su izazvale fizičko i seksualno nasilje. Nude se savjetodavni razgovori i preko interneta.

Hamburger Gewaltschutz-Zentrum

Altonaer Straße 65
20357 Hamburg
Tel.: 040 280 039 50
www.hamburgergewaltschutzzentrum.de

Hamburški centar za zaštitu od nasilja

Savjetovalište za osobe koje se same javljaju i za one koje je uputio sud ili drugi organi.

Jedermann e.V.

Lutherstraße 15 – 17
68169 Mannheim
Tel.: 0621 410 73 72
www.jedermann.de

Jedermann e.V.

Odjeljenje/Odjel za sprečavanje nasilja i intervenisanje/interveniranje. Savjetovanje i terapija za muškarce koje je uputio sud ili muškarce koje ni(t)ko nije uputio, trening protiv nasilja i krizne intervencije u slučaju nasilja.

Männerbüro Hannover e.V.
Ilse-Ter-Meer-Weg 7
30449 Hannover
Tel.: 0511 123 589 10
www.maennerbuerohannover.de

Kancelarija/Ured za muškarce Hannover e.V.
Neprofitno udruženje/udruga koje se bavi životnim situacijama mladih, muških tinejdžera i muškaraca, kao i njihovim socijalnim okruženjem i koje se angažuje/angažira na rješavanju njihovih problema. Savjetovanje u okviru rada sa žrtvama i počiniocima/počiniteljima nasilja.

Münchner Informationszentrum für Männer (MIM)
Feldmochinger Straße 6
80992 München
Tel.: 089 543 955 6
www.maennerzentrum.de

Minhenski informativni centar za muškarce
Savjetovalište i inicijativa samopomoći za muškarce. Postoje ponude za grupe/skupine samopomoći i ličnog/osobnog iskustva za muškarce, s ciljem razvoja/razvitka pozitivnog muškog samopouzdanja.

Projekt STOP-Training
Neue Kasseler Straße 3
35037 Marburg
Tel.: 06421 307 807 4
www.jukomarburg.de

Projekt STOP-Training
Neprofitni slobodni nosilac/nositelj socijalnih usluga i ponuda za pomoć mladima i pomoć kod konflikta.

Sozialberatung Stuttgart e.V.
– Fachstelle Gewaltprävention
Charlottenstraße 42
70182 Stuttgart
Tel.: 0711 945 585 310

Socijalno savjetovanje Stuttgart e.V.
– odjeljenje za sprečavanje nasilja
Mjesto prvog kontakta za informacije, savjetovanje i mjere treninga na temu nasilja u kući, nasilja na ulici i nasilja među mladima.

Verein Kinder- und Jugendhilfe e.V.
TAET HG
Mainzer Landstraße 625
65933 Frankfurt
Tel.: 069 384 729
www.vkjhfrankfurt.de

Udruženje/Udruga za pomoć djeci i mladima
Ustanova za ambulantne mjere pomoći tinejdžerima i adolescentima koji podliježu kažnjavanju.

Zaštita i sigurnost od nasilja

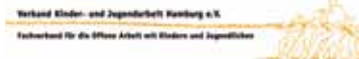
Savjetnik za muškarce – izbjeglice i tek doseljene muškarce

Ovaj vodič sadrži informacije na temu zaštite od nasilja u Njemačkoj i namijenjen je muškarcima – izbjeglicama i tek doseljenim muškarcima u Njemačkoj. Na ovaj način želimo da Vas uvedemo u ovu opširnu temu. Pružamo Vam informacije o Vašim pravima, ponudama pomoći i Zakonu o zaštiti od nasilja.

- Uzroci, oblici i posljedice nasilja.
- (T)ko i kako štiti od nasilja?
- Promjena odnosa prema nasilju.
- Izlaz iz nasilja
- Adrese ponuda pomoći za žrtve i članove porodice/obitelji.

Ovaj vodič sačinjen je u okviru saveznog projekta „MiMi-sprečavanje nasilja, sa migrantima za migrante“.

Možete ga naručiti preko veb stranice „www.mimi-gegen-gewalt.de“ i „www.mimi-bestellportal.de“.

Ovaj vodič uručen je preko: